

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	A.S. Gunnink	Datum	25 mei 2021
Doorkiesnummer	030 - 28 60425	Kenmerk	8882328/20210520/SG
E-mail	s.gunnink@utrecht.nl	Onderwerp	Uitkomsten Stadsgesprek Nieuwe Energie
Bijlage(n)	1	Beleidsveld	Energie

Geachte leden van de raad,

In Utrecht stappen we over op schone energie, besparen we energie en stoppen we met het gebruik van aardgas. Daarmee dragen we bij aan het realiseren van de landelijke klimaatdoelstellingen. Deze raadsbrief gaat over de aanpak van de energietransitie als geheel. In de [raadsbrief Participatie energietransitie en Stadsgesprek Nieuwe Energie \(20 november 2020\)](#) informeerden wij u over de start van het Stadsgesprek Nieuwe Energie. Inmiddels is dit stadsgesprek afgerond en delen wij graag de resultaten met u. We vroegen inwoners en ondernemers uit de stad om mee te praten over de energietransitie. Het doel was te horen hoe Utrechters aankijken tegen het overstappen naar duurzame energie. En of we tot betere afspraken kunnen komen om de bijdrage van inwoners, organisaties en de gemeente zelf te vergroten. Deze nieuwe "spelregels" kunnen helpen om de afspraken uit het Klimaatakkoord goed uit te kunnen voeren onder regie van de gemeente. Ook verwachten wij dat de spelregels de inwoners, ondernemers en initiatiefnemers in de stad ondersteunen om bij te dragen aan een duurzaam Utrecht.

In verband met de coronamaatregelen werd het gesprek volledig online gevoerd. In totaal deden meer dan 2.500 Utrechters mee aan één of meer fasen van het stadsgesprek. De aanpak en resultaten van het Stadsgesprek leest u in bijgevoegde bijlage. De resultaten uit het Stadsgesprek Nieuwe Energie zijn belangrijke input voor de nieuwe Energievisie en de uitwerking daarvan in programma's (met maatregelen) en omgevingsplannen (met regels). Op deze manier landen de spelregels in, door uw raad vast te stellen, kaders die bepalend zullen zijn voor het handelen van onze gemeente in concrete projecten en activiteiten die we uitvoeren. De Energievisie verwachten wij uiterlijk in het eerste kwartaal van 2022 aan te bieden aan uw raad.

Uitkomsten stadsgesprek

Onderstaande spelregels zijn in een flitspeiling voorgelegd aan de stad. Voor alle spelregels blijkt voldoende (meer dan 50%) draagvlak te zijn. De spelregels zijn daarom ongewijzigd hieronder weergegeven. De spelregels zijn bewust kort en eenduidig geformuleerd. Ter toelichting is in een aantal gevallen per spelregel *schuingedrukt* aangegeven wat de implicaties zijn.

1. Nieuwbouwwoningen en nieuwe bedrijfspanden moeten energieneutraal worden opgeleverd. Dit betekent dat ze heel goed worden geïsoleerd en zo veel mogelijk hun eigen stroom opwekken. De daken gebruiken we voor zonnepanelen, als groen dak of een andere gebruiksfunctie, bijvoorbeeld sporten. De gemeente wijkt hier alleen vanaf als het echt niet anders kan.
Voor laagbouw wordt dit doel meestal al behaald. Voor hoogbouw is dit nu nog niet altijd mogelijk en is in de toekomst een extra inspanning nodig.
2. Alle panden in Utrecht moeten heel goed geïsoleerd worden. Dit geldt voor oude en nieuwe woningen, monumenten en bedrijfspanden. De verantwoordelijkheid ligt bij de eigenaar.
Het moet duidelijk zijn wat "heel goed" geïsoleerd is. Aan uw raad is toegezegd dat er een actieplan besparing wordt opgesteld, waarin dit terugkomt. De woningeigenaar kan ook nu al maatwerkadvies krijgen.
3. Woningeigenaren beslissen zelf hoe zij hun pand verduurzamen. Woningeigenaren kunnen zelf beslissen wanneer zij dit doen, tenzij een wijk aardgasvrij wordt. Dan maakt de gemeente bekend wanneer hun woning of pand tot een bepaald niveau moet zijn geïsoleerd en tot welk niveau moet worden geïsoleerd. Eigenaren hebben dan 8 jaar de tijd om dit te halen.
De Transitievisie Warmte deel II zal na vaststelling door uw raad alle eigenaren een eerste beeld geven van de fasering in de tijd van de wijkgerichte aanpak naar aardgasvrij. Pas bij het vaststellen van een Wijkuitvoeringsplan gaat de genoemde 8 jaar in. In werkelijkheid hebben eigenaren langer tijd om de aanpassingen te doen.
4. Bij de aanleg van een warmtenet zoals stadsverwarming, mogen woningeigenaren zelf beslissen of ze hierop aansluiten of dat ze voor een eigen, even duurzame oplossing kiezen. Een warmtenet is goedkoper als iedereen meedoet. Maar sommige mensen vinden andere vormen van energie om hun woning te verwarmen aantrekkelijker. Dat kan ook, mits het even duurzaam is als een warmtenet.
Deze spelregel is in lijn met huidig beleid en het ontwerp wetsvoorstel collectieve warmtevoorziening, waarbij de eigenaar de keuzevrijheid heeft om voor een bepaalde energievoorziening te kiezen.
5. De gemeente zorgt voor onafhankelijke en deskundige informatie over het verduurzamen van woningen en bedrijfspanden.
Het [energieloket voor bedrijven](#) en de ondersteuning via de website jouwhuisslimmer.nl voor woningeigenaren kunnen hiervoor worden ingezet.
6. Mensen in de directe omgeving van windmolens en zonnevelden moeten ook een deel van de opbrengst kunnen krijgen. Als je dichtbij windmolens woont, dan krijg je meer dan als je ver weg woont. Dit geldt niet voor zonnevelden, want daar hebben mensen minder last van.
De gemeente bevordert waar mogelijk lokaal eigendom bij wind en zon-projecten. Deze spelregel heeft betrekking op financiële participatie, bijvoorbeeld in de vorm van aandelen.
7. Bij windmolens, zonnevelden, aardwarmte enzovoort. moet de gemeente erop toezien dat de ontwikkelaar inwoners betreft en overlast beperkt.
Dit is in lijn met en bevestiging van huidig gemeentelijke beleid, zoals het participatiebeleid.

8. De gemeente heeft een paar locaties gekozen voor windmolens, zonnevelden, aardwarmte enz. Of en hoe deze locaties worden gebruikt beslist de gemeente na overleg met omwonenden. De gemeente weegt alle belangen af, zoals natuur, beperken van overlast, en de energieopbrengst. Als een locatie gekozen is, overlegt de gemeente met omwonenden waar de windmolens en/of zonnepanelen precies komen en wat andere afspraken zijn over bijvoorbeeld opbrengst en het beperken van overlast.
Dit is in lijn met en bevestiging van huidige gemeentelijke beleid
9. Bij de overstap naar duurzame energie in Utrecht moeten we zuinig zijn op bomen in de stad en historische gebouwen.
Dit is een uitgangspunt dat verder in het gemeentelijke beleid zoals de erfgoednota en het bomenbeleid moet worden uitgewerkt.
10. De gemeente moet ervoor zorgen dat de overstap naar duurzame energie voor iedereen mogelijk is. De gemeente helpt mensen die het zelf niet kunnen betalen met het aanvragen van subsidie of helpt mensen fondsen te vinden om hen te helpen.
Deze spelregel is een uitwerking van het standpunt van de gemeente dat de overstap naar duurzame energie woonlastenneutraal moet kunnen plaatsvinden voor inwoners.
11. Bij de overstap naar duurzame energie in Utrecht moeten er concrete doelen tot aan 2050 zijn, waar we steeds met de beste technieken naar toewerken.
Implicatie: dit is in lijn met bestaande landelijke afspraken in het Klimaatakkoord, waarbij elke 2-5 jaar een update plaats vindt van de afspraken in dit akkoord, de Transitievisie Warmte en de RES.
12. De gemeente verwelkomt initiatieven die bijdragen aan de energietransitie. De gemeente zorgt ervoor dat elke initiatiefnemer één aanspreekpunt heeft en helpt het initiatief waar mogelijk en nodig verder.
Deze spelregel sluit aan bij de huidige werkwijze om initiatieven te ondersteunen en zal onder andere in de wijkuitvoeringsplannen verder worden uitgewerkt.

De spelregels die via het Stadsgesprek Nieuwe Energie zijn opgehaald, geven aan wat de stad belangrijk vindt bij het overstappen op duurzame energie en wat inwoners, ondernemers en jongeren van de gemeente en van elkaar verwachten. Uit de resultaten blijkt dat inwoners en ondernemers bereid zijn een stapje extra te zetten voor de energietransitie, bijvoorbeeld als het gaat om investeringen in de eigen woning. De zorgen van bewoners en ondernemers die bij de energietransitie leven zijn ook uit de gesprekken naar voren gekomen, bijvoorbeeld als het gaat om de betaalbaarheid van de benodigde investeringen.

Tot slot merkten we dat de deelnemers aan het Stadsgesprek Nieuwe Energie het zeer waardeerden om in een breder perspectief over het thema duurzame energie met elkaar in gesprek te gaan. Daarom willen we een soortgelijk gesprek in de toekomst regelmatig herhalen op logische momenten, zoals bij de herijking van de RES en de Transitievisie Warmte. Deze stadsgesprekken zijn aanvullend op de participatie bij het vaststellen van omgevingsvisies, programma's en plannen door uw raad.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,